

Yirmi İkinci Söz'deki İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Lem'alar arasındaki fark ve bunların tevhid ile alakalarını izah eder misiniz?

Risale-i Nurlarda bazı konular birbirlerine benzerlik arz etmekle beraber, aralarında bazen ince farklar bulunabilir. Bu Yirmi İkinci Söz'ün İkinci Makamının Lem'alarında da bunu bariz bir şekilde görebiliyoruz.

Mesela, İkinci Lem'ada, Allah'ın hayat üzerinde koyduğu mühürlere sadece hayatın bir makine gibi, kendisine giren her şeyi bir şeye, bir şeyi de her şeye dönüştürme özelliğinin tevhide bir delil olduğunun izahı yapılıyor. Bunu yapan ancak her şeyin Halık'ı olan Allah'tan başkası olamaz hakikati nazarlara veriliyor.

Bir şeyden çok şey yapmaya misal olarak *“nutfe suyundan ve hem içilen basit bir sudan, hesapsız âzâ ve cihâzât-ı hayvaniyeyi yapar.”* ifadesi getirilir. Her şeyden bir şey yapmaya misali için de *yenilen hadsiz taamların has bir cisme kemâl-i intizamla çevrilmesi...* misali verilmektedir.

Üçüncü Lem'ada ise, yine hayat sahiplerinin üzerinde, Allah'ın koyduğu bir başka imza ve mühürden bahsedilir. Burada bütün hayat sahiplerinin, bilhassa insanın, bütün kâinattan süzülen bir hülâsa ve âlemlerin küçük bir misali hükmünde olduğu üzerinde duruluyor.

Bunu da *“Güya o zîhayat, bütün kâinattan gayet hassas mizanlarla süzölmüş bir katredir. Demek, şu zîhayatı halk etmek ve ona Rab olmak, bütün kâinatı kabza-i tasarrufunda tutmak lâzım gelir.”* cümlesiyle özetlemiş oluyor.

Dördüncü Lem'ada da, yine hayat üstünde konulan İlahî mühürlere bazıları izah ediliyor. Burada verilen misal şudur: Güneşin bütün gezegenler, denizler, parlak ve şeffaf şeyler üstünde ışığını yansıması ve orada ışığıyla görünmesi herkesin görebildiği bir hakikattir. Herhangi bir şeyde bir ışığın ve parıltının olduğunu gördüğümüzde, bunun ya tek bir güneşten geldiğini kabul edeceğiz, ya da her şeffaf şeyin, her aynanın ve kabarıcığın içinde hakiki bir güneş olduğunu kabul etmemiz gerekecektir. Birincisi tevhidin kolaylığını, ikincisi ise şirkin imkânsızlığını ifade ediyor.

Aynen öyle de Cenab-ı Hakk'ın *“Hay ve Muhyi”* isimlerinden hayat bulup parlayan varlıkları, ya Allah'ın *“Hay”* ismine vereceğiz ya da her hayat sahibinin kendi kendine olduğunu, *“sonsuz kudret ve ilim sahibi”* olduğunu kabul edeceğiz ki, bu da büyük bir safsatadır.